حسن كاظمى طهراني

گزارش فاز اول پروژه بازیابی اطلاعات

9879.41

-1

پیش پردازش های انجام شده در قطعه کد زیر صورت می گیرد:

```
for i in range(len(dataset)): #deploy phase

# for i in range(2): #test phase

#preprocess

normalized_content = preprocessor.fnormilizer(dataset.loc[i].content)

tokens = preprocessor.tokenizer(normalized_content)

tokens = preprocessor.filter_stopwords(tokens)

for j in range(len(tokens)):

tokens[j] = preprocessor.lemmetizer_and_stemmer(tokens[j])

#indexing

positional_index.add_and_merge_content(tokens,i)

file_to_write = open("positional_index.pickle", "wb")
```

برای اینکار از کتابخانه hazm استفاده شده است. در مرحله اول متن را نرمال سازی می کنیم. نرمال سازی برای این می باشد که در سراسر متن به طور مثال نیم فاصله رعایت شود و به یک شکل باشد و این مرحله کلمه ای مانند "پیش نویس" را به "پیشنویس" تبدیل می کند. اگر این کار انجام نشود ممکن است یک جا "پیش نویس" به صورت جدا نوشته شده باشد و جزو کلمات مرتبط به حساب نیاید زیرا که "پیشنویس" در اصل با نیم فاصله می باشد.

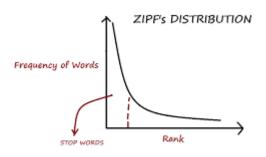
در مرحله بعدی توکن سازی انجام می دهیم تا متن به صورت کلمه کلمه در آید. این مرحله برای ساخت شاخص مکانی کاربرد دارد. در این مرحله جمله "من علی هستم" به توکن های "من" و "علی" و "هستم" تبدیل می شود.

در مرحله بعد کلمات پرتکرار زبان فارسی از متن حذف می شود. این اقدام از این جهت صورت می گیرد که چنین کلماتی تاثیری در مرتبط بودن محتوی متن ندارند و پردازش آن ها صرفا بار اضافی ای بر سیستم می باشد. در این مرحله کلماتی مانند "در"، "و"، "." و ... حذف می شوند و سرعت ساخت شاخص به شدت افزایش پیدا می کند.

در مرحله آخر ریشه یابی صورت می گیرد. این امر از این جهت می باشد که هنگامی که کاربر کلمه ای مانند "درخت" را جستجو کرد متن هایی با محتوی "درخت ها" نیز به آن ها نمایش داده شود. زیرا که متن حاوی "درخت ها" قطعا به درخت مرتبط است و در صورت عدم ریشه یابی کاربر باید حتما کلمه درخت ها را جستجو کند تا سند به آن نمایش داده شود. همچنین در این مرحله فعل ها به صورت مصدر ماضی خود در می آیند. مانند "می روی" که تبدیل به "رفت" می شود.

-۲

به کمک قانون زیف می توان کلمات پرتکرار با بار اطلاعاتی کم را شناسایی کرد و آن ها را حذف کرد و به این صورت تحیل های ما روی متن بسیار efficient تر خواهد بود.

بدون حذف كلمات پرتكرار:

طبق تکرار کلمات مرتب شده اند و ۲۰ تای اول آن ها به نمایش در آمده است. قانون زیف می گوید در یک متن طبیعی فراوانی i امین کلمه پرتکرار رابطه عکس با ضریب i/i با پرتکرار ترین کلمه دارد.

بدون حذف پرتکرار ترین کلمه "و" می باشد با مقدار ۱۳۰۲۳۱ و بعد از آن کلمه "در" با ۹۵۶۰۵ تکرار. طبق قانون زیف باید k/2 = 95605 باشد. و همچین ۷۴۵۰۲ که مربوط به کلمه پرتکرار بعدی یعنی "به" است باید با k/3 برابر باشد. طبق رابطه اول k=191210 و طبق رابطه دوم k=223506. تقریبا قانون زیف رعایت شده است که علت این امر وجود کلمات پرتکرار می باشد.

با حذف كلمات پرتكرار:

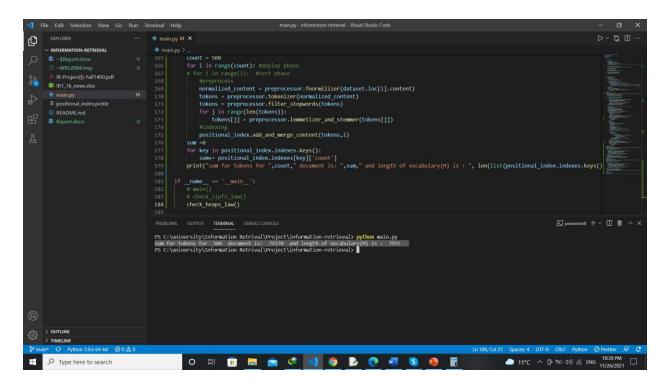
```
ty\Information Retrival\Project\information-retrieval> python main.py
((«رُاوَيُّا), 12956), (الرَوْا), 12956), (المرازَّة', 1213), ('https', 10873), ('farsnews', 9616), ((«', 8892), ("»', 8857), (أورازَّة', 8537), (أورازَة', 8537), ((ماروَة'), 7562), ((ماروَة'), 7562), (ماروة'), 7147), (الموقار', 5685), (ماروة', 5169), (الموقار', 51
```

با حذف کلمات پرتکرار نظم حاکم در متن طبیعی از بین می رود و قانون زیف رعایت نمی شود. در این حالت k برای i=2 برابر است با ۲۲۴۲۶ و برای i=3 برابر است با ۳۲۰۰۰ است. این امر نشان می دهد که ما توانسته ایم درصد زیادی از کلمات که بار اطلاعاتی کمی دارند را حذف کنیم.

-٣

Heaps' law: $M = kT^b$

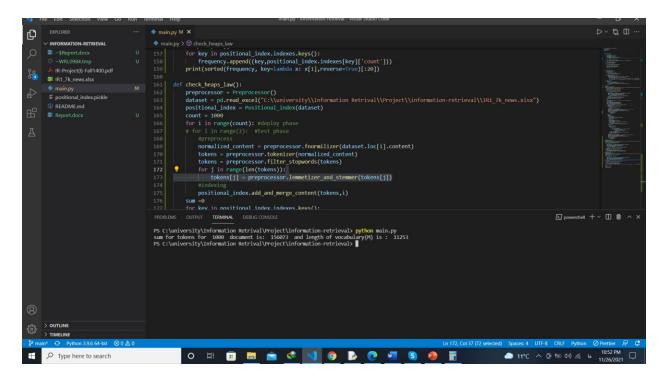
حالت با ریشه یابی: تعداد ۵۰۰

T=80000 و M=8000 طبق محاسبات:

طبق معادله قانون هيپس :430 و 5.05 d

حالت با ریشه یابی تعداد ۱۰۰۰:

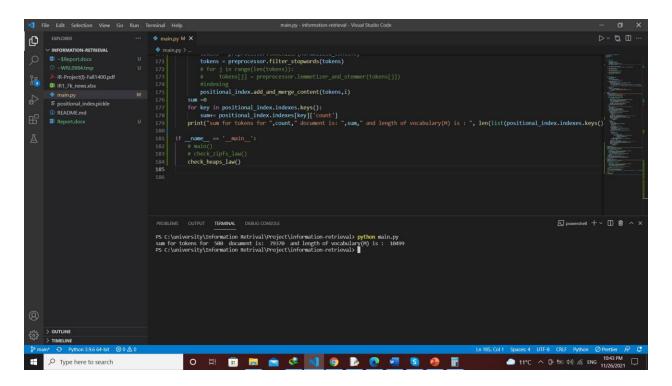
حال تعداد از 4.00 به 1.000 تبدیل شده است. تعداد توکن برابر 1000 می باشد. طبق قانون هیپز با اطلاعات موجود در قسمت قبل k=30 و k=30 .

. kTb=30*156073^{0.5} =11850 تعداد كلمات تخميني

تعداد كلمات واقعى 11253.

به طور تقریبی میتتوان گفت قانون هیپز رعایت شده است و به کمک آن توانستیم تعداد کلمات را تخمین بزنیم.

حالت بدون ریشه یابی:

مشاهده می شود تعداد کلمات منحصر به فرد افزایش پیدا کرده است اما همچنان تعداد توکن ها ثابت مانده است. این امر نشان می دهد که بدون ریشه یابی تنها تعداد کلمات منحصر به فرد بیشتر می شود و توکن ها ثابت می ماند که این امر تنها بار حافظه ای مارا زیاد می کند.

-۴

در روند ریشه یابی فعل ها به صورت مصدر ماضی خود در می آیند و به طور مثال فعل "رفتم" به فعل "رفت" تبدیل می شود. در روند ریشه یابی یکی از اقدامات این می باشد که کلماتی که با "م" ختم می شوند، حرف "م" از انتهای آن ها حذف می شود. همچنین در روند ریشه یابی باید فعل "رفتی" به "رفت" تبدیل شود. در نتیجه ناخواسته طبق روند ریشه یابی کلماتی که فعل نیستند و انتهای آن ها حرف"ی" می باشد تغییر می کنند.همچنین فعل های امری مثل فعل "برویم" که به "رفت" تبدیل می شود.

نمونه ها:

سلامتي – سلامت

مسلمي - مسلم

تلاطم – تلاط

بهنام - هنام

برای جلوگیری از این اتفاق باید قبل از ریشه یابی کلمات ، برچسب گذاری صورت گیرد. به این صورت اگر کلمه ای فعل باشد ریشه یابی صورت می گیرد اما اگر اسم باشد اتفاقی نمی افتد.

۵- از آنجایی که سند های مرتبط تعدادشان زیاد است تنها مرتبط ترین سند نمایش داده شده است. در صورت نیاز می توان لیست تمام سند های مرتب اولویت بندی شده را چاپ کرد.

خروجی ها:

الف) خروجی برای یک پرسمان متداول تک کلمه ای: بین الملل

```
*IDLE Shell 3.9.6*
                                                                                          П
                                                                                                \times
if(ndi Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
        اردک pr
          Id of most related document is 5499 and its title is:
          توصیهٔ های غذایی در ماه رمضان و در شرایط پاندمی کرونا
    print( related sentences:
    print(
    گروه گوشت و تخم مرغ: این گروه منبع تامین پروتئین حیوانی و با کیغیت بالا هستند و - <mark>senter</mark>
    شامل گوشت قرمز، مرغَ، ماهی، میگو، بَلدرچین، غاز، اردک، تَحَم مرغ و تخم سایر پرندگان <mark>print</mark>
          Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
           ين الملل
          Id of most related document is 410 and its title is:
    اعلام آخرین اقدامات تراکتور برای بازشدن پنجره/ احتمال استفاده از بازیکنان جدید بر
   docIDs ابر گلگهر
prior: related sentences:
    for to مدیرع مدیری المشاه تراکتور گفت: با توجه به اختلاف ساعت بین ایران و آمریکای جنوبی، مدیرع do امل و امور بین الملل باشگاه، معمولا شبها با وکلای این دو بازیکن صحبت کرده و پیگیری if Nor
        Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
    for d
    for i
    final
                                                                                          Ln: 12 Col: 0
```

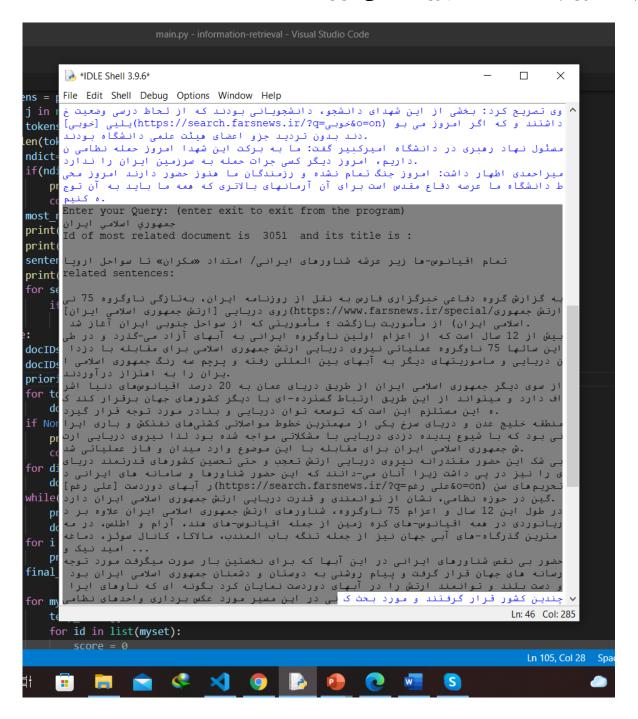
مرتبط است و سیستم به خوبی توانسته سند را بازیابی کند. زیرا که در متن امر بین الملل آمده است که با بین الملل مرتبط است.

ب) متداول دو کلمه ای: دانشگاه امیر کبیر

```
*IDLE Shell 3.9.6*
tokens = File Edit Shell Debug Options Window Help
for j in | Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
    بين المللِ tokens
if(len(to) Id of most related document is 410 and its title is:
            اعلام آخرین اقدامات تراکتور برای بازشدن ینجره/ احتمال استفاده از بازیکنان جدید بر
    ابر گلگهر if(ndi
         pr related sentences:
    مشاور باشگاه تراکتور گفت: با توجه به اختلاف ساعت بین ایران و آمریکای جنوبی، مدیرع most ا
    مساور باستاه در منور کست به سریا به در در این دو بازیکن صحبت کرده و پیگیری print
            .های ّلازم را آنجام میدهند
    print Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
    دانشگاه امیرکبیر senter
    print( Id of most related document is 2792 and its title is :
            امروز محیط دانشگاههای ما عرصه دفاع مقدس است
            related sentences:
            ـه گزارش خبرنگار تشکل های دانشگاهی خبرگزاری فارس حجت الاسلام میراحمدی مسئول نهاد ن
    مایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه امیرکبیر در نشستی که به همت نهاد نمایندگی مقا docIDs
م معظم رهبری در دانشگاه ها به مناسبت فرارسیدن هفته دفاع مقدس برگزار شد، گفت: نکت
            ای که باید به آن توجه ویژه کرد این است که انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب مردم محور
             است و در همه عرصه ها به خصوص در عرصه های دفاعی و امنیتی هم مردمی است و اگر مردم
بودند نمیتوانست در برابر تهاجم دشمنان و ابرقدرتها که همه دست به دست هم داده بو
       do
    مسئول نهاد رهبری در دانشگاه امیرکبیر گفت: ما در دوران دفاع مقدس حدود ۲۲۴ هزار شه
         ید دادیم این شهدا از طیف های مختلف مردم هستند pr
            یک بخشی از آنها هم از دانشجویان بودند و بیش از چند هزار نفر شهید دانشگاهی داریم
که حدود نود شهید از دانشگاه امیرکبیر هستند که در عملیاتهای مختلف به شهادت رسیدند
         dd
    وی تصریح کرد: بخشی از این شهدای دانشجو، دانشجویانی بودند که از لحاط درسی وضعیت خ do
داشتند و که اگر امروز می بو (o=o3خوبی=https://search.farsnews.ir/?q)پلیی [خوبی] while
         .دند بدون تردید جزو اعضای هیئت علمی دانشگاه بودند pr
         سٹول نهاد رهبری در دانشگاه امیرکبیر گفت: ما به برکت این شهدا امروز حمله نظامی ن d
داریم، امروز دیگر کسی جرات حمله به سرزمین ایران را ندارد :
    for i
    یراحمدی اظهار داشت: امروز جنگ تمام نشده و رزسندخان با سپور سور
ط دانشگاه ما عرصه دفاع مقدس است برای آن آزمانهای بالاتری که همه ما باید به آن توج final
.ه کنیم
            میراحمدی اظهار داشت: امروز جنگ تمام نشده و رزّمندگان ما هنوز حضور دارند امروز محی
            Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
    for my
                                                                                                          Ln: 21 Col: 0
         for id in list(myset):
                                                                                                           Ln 105, Col 28 Spaces: 4
```

مرتبط است و سیستم به خوبی توانسته سند را بازیابی کند. زیرا که در متن مسئول نهاد رهبری در دانشگاه امیرکبیر مرتبط است. و ترتیب رعابت شده است.

پ) متداول چندکلمه ای : جمهوری اسلامی ایران

مرتبط است و سیستم به خوبی توانسته سند را بازیابی کند. زیرا که متن در ارتباط با جمهوری اسلامی ایران و ارتش آن می باشد و تعداد زیادی از این پرسمان با همان ترتیب در متن تکرار شده است و سیستم به خوبی توانسته این متن را در اولویت قرار دهد.

ت) دشوار و کم تکرار تک کلمه ای: ژیمناستیک

مرتبط است و سیستم به خوبی توانسته سند را بازیابی کند. متن کاملا در ارتباط با ورزش ژیمناستیک می باشد.

ث) دشوار کم تکرار چند کلمه ای: واکسن آسترازنکا

```
*IDLE Shell 3.9.6*
ns = File Edit Shell Debug Options Window Help
^ شان داد که ژبمناستیک ایران به کلی متحول شده است، آن هم در شرایطی که برخی تلاش کرد in ₁
ند چوب لای چرخ فدراسیون بگذارند okens:
. ژیمناستیک ثابت کرد به لحاظ مدالآوری میتواند جزو آُاُ رشته ورزشی کشورمان باشد n(tol
ریکناسنید بابد برد به نصاب میدان وری سی سولت برد با در ی باید از نمایندگان (مجلس ش
سرمربی تیم ملی ژیمناستیک هنری خاطرنشان کرد: شنیده ام که برخی از نمایندگان (مجلس ش
dict: ۱/https://www.fapopopus
     مَجُلُسٌ شُوراًىٰ اسلاميّ) قصد دارند به اقدام/https://www.farsnews.ir/special)[ورای اسلامی
. اتی که علیه فدراسیون شده، ورود کنند f(ndi
   از حذف ژیمناستیک از المپیاد استعدادیابی و جلوگیری از اعزام ملیپوشان به مسابقات ج pi
     .هاُنیٰ تا قطع بودجه فدراسیون
     Enter your Query: (enter exit to exit from the program)
nost r
واکسُن آستُرازنکا
pr<mark>int(</mark> Id of most related document is 5825 and its title is :
نکاتی که باید در مورد واکسیناسیون کرونا بدانیم enter
rint( related sentences:
or se
      اما سوالی که معمولا در چنین شرایطی برای افراد پیش میآید این است که بهترین واکسن س
      اخته شده برای پیشگیری از بیماری کووید-۱۹ چه واکسنی است؟
      .بهترین واکسن برای پیشگیری از بیماری کووید-۱۹ در دسترس ترین واکسن است
      میزان اثربخشی واکسنها در پیشگیری از ابتلا به بیماری کووید-۱۹ در مطالعات انجام شده
.ممکن است تا حدی متفاوت باشد ؛locID
.این تغاوت ها نباید در تصمیم گیری جامعه برای زمان تزریق واکسن تاثیرگذار باشد dociDs
      با تزریق همه واکسنها ممکن است عوارض جدی به صورت نادر بروز کند، اما عواقب ابتلا به
      بیماری کووید-۱۹ از عوارض احتمالی و نادر واکسن ها بسیار بیشتر است و واکسیناسیون
.یک امر ضروری برای حفظ سلامت هر فرد و جامعه است
   اما، درباره زمان اثربخشی واکسن و زمان ماندگاری آن باید گفت ایمنی زایی واکسن دو ت
ا سه هفته بعد از تزریق نوبت اول آغاز میشود و دو هفته بعد از تزریق نوبت دوم کامل f Nor.
      بنابراین ریسک ابتلا به بیماری کووید-۱۹ در روزهای ابتدایی بعد از تزریق واکسن وُجود
      .دارد و نباید نادیده گرفته شود
or di
      حاندگاری ایمنی در برابر ویروس <mark>کرونا بعد از تزریق واکسنهای کووید-۱۹ مشخص نیست، اد</mark>
   انتظار می ود دو هغته بعد از کامل شدن واکسیناسیون، فرد واکسینه شده حداقل شش ماهٔ
.در برابر ویروس کرونا ایمنی داشته باشد hile(
   **میزان اثر بخشی واکسن های کووید-۱۹ چقدر است؟**
   همه واکسن های کووید-۱۹ به طور قابل توجهی ریسک تشدید بیماری و مرگ و میر ناشی از _ dc
      .بیماری کووید-۱۹ را در صورت ابتلا کاهش میدهند
or i
      این واکسنها ریسک ابتلا (به صورت ناقل با علائم خفیف و یا بدون علامت) به بیماری کووید
   -را نیز کاهش میدهند، با این وجود اطلاعات در مورد میزان اثربخشی واکسنهای کووید ۱۹ -
·در برابر سوشهای نوپدید ویروس کرونا محدود است ۱۹
      **آیا واکسنهای کووید-۱۹ موجود در بازار دارویی ایران محدودیت سنی دارد؟**
.
. ا میتواند تزریق شودهمه واکسنها در کشور ما در سنین بالای ۱۸ سا or m
                                                                                    Ln: 90 Col: 44
   tε
   for id in list(myset):
      score = 0
```

مرتبط است و سیستم به خوبی توانسته سند را بازیابی کند. متن در رابطه با واکسیانسون در زمان کرونا می باشد که واکسن آسترازنکا نیز یکی از این واکسن ها می باشد و کاملا مرتبط است و در متن با همان ترتیب تکرار شده است.